

خسلی سبز!

عنوان و نام پدیدآوران: پرسش‌های چهارگزینه‌ای فارسی ۲ - پایه یازدهم	نام کتاب: پرسش‌های چهارگزینه‌ای فارسی ۲ - پایه یازدهم
غلامی، ابوالفضل - دهقانی، جلال‌الدین - محی‌الدین، افشین	ناشر: خیلی سبز
مشخصات نشر: تهران، خیلی سبز، ۱۳۹۶	مؤلفان: ابوالفضل غلامی - جلال‌الدین دهقانی - افشین محی‌الدین
مشخصات ظاهری: ۳۱۶ ص.، مصور، جدول ۲۹ × ۲۲ س م	نظارت محتوایی: دکتر کورش بقائی راوری
شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۱۲ - ۳۷۵ - ۴	ویراستاران علمی: مینا سعیدی‌ملک - مهدی کرانی
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	ویراستار فنی: مینا طاشی
موضوع: ادبیات فارسی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)	طراح جلد: حسین پاشازاده
موضوع: ادبیات فارسی -- راهنمای آموزشی (متوسطه)	گرافیکست جلد: محمدصادق صارمی - ساناز یوسفی
شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۲۸۵۳۵	گرافیکست: بهاره امین‌ترابی
۳۰۲۰۴۰۱	گرافیکست همکار: مسعود علیزاده - نعیمة افشاری
	حروفچینی: آرزو پورطهماسبی - الهام احدی
	صفحه‌آرایی: مریم روشن‌قیاس
	لیتوگرافی و چاپخانه: ایرانیان
	نوبت چاپ: اول - ۹۶
	تیراژ: ۲۵۰۰ جلد
	قیمت: ۲۷۰۰۰ تومان
	تاریخ انتشار: ۶۳۵۶۳ (۰۲۱)
	سندوق پستی: ۸۱۷۷ - ۱۴۱۵۵
	SMS: ۲۰۰۰۰ ۵۶۳

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و برداشت تمام یا قسمتی از اثر را به صورت چاپ، فتوکپی، جزوه و حتی دست‌نویس ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

راستی تا یادم نرفته

اگر در مورد این کتاب سؤال، پیشنهاد و یا انتقادی دارید خوشحال می‌شویم آن‌ها را به ما هم بگویید.

www.kheilisabz.com

kheilisabzpub

kheilisabz

آدم موجود عجیب و غریبی است. یک چیزهایی را یک‌هو درک می‌کند که اصلن قبیش ندیده و نشنیده. مثلن فرض کنید یک بوی جدیدی را می‌شنوید که قبیلن اصلن نشنیده‌ایدش! چه‌طوری آدم آن را می‌شنود در حالی که هیچ سابقه‌ای از آن در سلول‌های عصبی مغزش ثبت نشده. در یک لحظه یک اتفاقی درون آدم می‌افتد. یا آدم، یک آدمی را می‌بیند و برایش یک «آنی» اتفاق می‌افتد که نگو و نپرس.

و یا یک بیت شعر یک وقت برایتان خوانده می‌شود از حافظ / سعدی یا خیلی از شاعران خوب دیگر که یک‌هو یک‌جور عجیبی می‌شوید؛ فکر کنم یک حس عجیب و غریب درونی باشد. یک قند توی دل آب‌شدن، یک بالا و پایین شدن، یک هیجان جالب:

«به هوش بودم از اول، که دل به گس نسپارم
شمایل تو بدیدم؛ نه عقل ماند و نه هوشم»
(سعدی)

اصلن کار آدم همین‌جا تمام می‌شود! انگار تن آدم مورمور می‌شود این شعر را می‌خواند. قبول نداری؟ نمی‌دانم تا چه حد قبول داری؟ 😊
حالا شاید بگویید این‌ها سخت است و قدیمی است و چه و چاه ولی اگر به معانی‌شان دقت کنیم و یک‌کمی به ذهن مبارک زحمت بدهیم، برای خوب کردن حال آدم خیلی خوب است. عادت خوبی می‌تواند باشد شعرخواندن، اگر به آن عادت کنیم! برای عادت کردن هم یا باید از کاری لذت ببریم، یا این‌که خودمان را مجبور به انجامش کنیم تا بعد از یک مدتی بدون آن، یک چیزی در ما کم بشود و بهش عادت کنیم. 😊
می‌گی نه؟ امتحان کن:

رخت، غنچه برآورد و بلبلان مستند
جهان جوان شد و یاران به عیش بنشستند
که ن‌که د رمضان چنگ می‌شکستندی
نسیم گل بشنیدند و توبه بشکستند
دو دوست، ناسنا همد صحبت را
که مدت، بپریدند و باز، پیوستند
یکی درخت گل اندر فصل، موت، ست
که سروهای من پیش قامتش پستند
به سرو گفت کسی میوه‌ای نمی‌آید؟
جواب داد که آرد، گاز، ته، ستند
به راه عقل برفتند سعدیا بسیار
که ره به عالم دیوانگان ندانستند

اگر بعد از خواندن این شعر یک‌جوری شدید بدانید که ذوق شعر و ادب و موسیقی در شما هست. اگر نه، یک تکیه برای خودتان بکنید. می‌توانید بروید دکتر یا مهندس بشوید. 😊

از شوخی گذشته، شعر و ادب فارسی آمده تا حال ما را خوب کند. کنکور و این‌ها هم که عارض شده بر آن، زودگذر است.
فعلن که ما به کمک دوستان برای کنکورتان کتاب نوشتیم تا رنج آن را برایتان کمی هموار کرده باشیم. گروه عالی، فعال، خلاق، پرکار و نابغه خیلی سبز در ادبیات، خیلی برایتان زحمت کشیده، در رأس همه هم دکتر کورش جان بقائی که از نظر علم و کمالات نمونه‌ای است از آن آدم‌ها که در این روزها خیلی کم پیدا می‌شوند. خدا ایشان را برای ما و شما نگه دارد.

از زحمات فراوان دوستانم آقایان محی‌الدین، دهقانی و غلامی هم کمال تشکر را دارم. یک تشکر ویژه هم از خانم سعیدی که کشف تازه دکتر بقائی است! و نیز آقای برادر کرانی، مرد باطمینان خیلی سبز.

یک تشکر ویژه هم از سحر پذیره که از دست ما ناراحت نشود یک‌وقت خدای نکرده!
ویژه‌ترین تشکر هم از هدی ملک‌پور که در کمال آرامش و دقت، کارهای زیاد و سخت این پروژه را از ابتدا تا انتها به طور تگوتنها برد جلو، به طوری که من توانستم در کمال آرامش کتاب زیست بنویسم. 😊 قدران زحمات دوستان محترم واحد تولید هم هستیم و ...

دوستان داریم!

مقدمه مؤلف

هست کلید در گنج حکیم
نام خدای است بر این ختم کن

بسم الله الرحمن الرحيم
فاتحه فکرت و ختم سخن

تا حالا از خودتان پرسیده‌اید که چه جوری باید ادبیات خواند؟! ممکن است بگویید خُب! این که سؤال و جواب ندارد. اول، معنی بیت‌ها و جمله‌های سخت درس‌ها را که قبلاً معلم گفته و ما هم نوشته‌ایم حفظ می‌کنیم. بعد می‌رویم سراغ آرایه‌ها و همین کار را با آرایه‌ها می‌کنیم و خوب خوب حفظشان می‌کنیم و بعد هم نوبت می‌رسد به حفظ کردن قلمروهای زبانی و ادبی و فکری و «شعرخوانی»‌ها و آخرش هم تاریخ ادبیات و گونه‌شناسی! باید به عرضتان برسانم روش ادبیات‌خواندنتان، «غلط اندر غلط اند» حتماً می‌گویید که با همین روش به اندازه موه‌های سرتان، نمره ۱۹ و ۲۰ گرفته‌اید و دلیلی برای تغییر روش مطالعه‌تان نمی‌بینید.

سوالی از شما می‌کنم: «آیا تا حالا نامه کنکور سراسری دوستی، فامیلی، برادری، خواهری، کسی را دیده‌اید؟ درصد ادبیاتشان را نگاه کرده‌اید؟ ۲۰٪، ۳۰٪، ۴۰٪ و نهایتاً ۵۰٪ به سؤال ادبیات جواب داده‌اند. می‌دانید اگر مثلاً ۳۰٪ را به نمره تبدیل کنید می‌شود ۶ از ۱۰۰!!! باورتان نمی‌شود؛ نه؟! این آدم نمره ادبیاتش در مدرسه همیشه بالای ۱۰۰ بوده. دیگر حتماً بالای ۱۵ بوده. چه‌طور می‌شود ۶ گرفته باشد؟ با من همراه بشوید تا بگویم چه‌طور می‌شود سال‌هاست که آزمون درس ادبیات در کنکور سراسری مفهومی شده است؛ یعنی چه؟ یعنی این که طراحان سؤالات کنکور، دیگر مانند سال‌های پیش از سال ۱۳۸۰ خودشان را مقید نمی‌کنند که حتماً در متن کتاب درسی طرح کنند؛ بلکه از متون و اشعار خارج از کتاب نیز در آزمون‌سازی استفاده می‌کنند. این میزان استفاده از منابع خارج از کتاب درسی به آن است که در سؤالات مربوط به معنی و مفهوم، آرایه‌های ادبی، دستور زبان و حتی املا در اغلب موارد از منابع دیگر استفاده می‌شود. خُب! این طرح مسئله؛ «آیا پس آن واقعیت این است که به ادبیات باید به چشم هنر نگاه کرد؛ یعنی باید از آن لذت برد، حتماً می‌دانید که ادبیات یکی از هنرهای هفتگانه^۱ است.

باید وقت و بی‌وقت شعر خواند و کیف کرد. «تکنیک» همه هنر نیست.^۲ بخش مهمی از ملزومات آموزش هنر، ذوق و استعداد است. این ذوق، قابل پرورش است. شعرهای خوب را می‌توان بارها و بارها خواند و حفظ کرد. آیا می‌شود کسی هیچ‌کدام از شعرهای زیر را دوست نداشته باشد و نپسندد؟!

دوش دور از رویت ای جان، جانم از غم تاب داشت	دشمن دل دوستداران یاد باد
ابر چشمم بر رخ از سودای دل سیلاب داشت	یاد باد آن روزگاران یاد باد
نَز تفکر، عقل مسکین پایگاه صبر دید	کامم از تافتن چون زهر گشت
نَز پریشانی، دل شوریده چشم خواب داشت	ماند شوش شادخواران یاد باد
نقش نامت کرده دل، محراب تسبیح وجود	گرچه یاران فارغانند از یاد من
تا سحر تسبیح گویان روی در محراب داشت	از من ایشان را هزاران یاد باد
دیده‌ام می‌جست ^۳ و گفتندم نبینی روی دوست	میتلا گشتم در این بند و بلا
خود ذرافشان بود چشم کاندرا او سیماب داشت	کوشش آن حق‌گزاران یاد باد
ز آسمان، آغاز کارم سخت شیرین می‌نمود	گرچه صد رود است در چشمم مدام
کی گمان بردم که شهید آلوده زهر ناب داشت؟	زننده رود و باغ کاران ^۴ یاد باد
سعیدی این ره مشکل افتاده است در دریای عشق	راز حافظ بعد از این ناگفته ماند
اول آخر در صیوری اندکی پایاب داشت	ای دریغا رازداران یاد باد
سعیدی	دعا

۱. موسیقی، هنرهای دستی، هنرهای ترسیمی، ادبیات، معماری، حرکات نمایشی و هنرهای نمایشی (سینما و تئاتر). هنرهای هفتگانه بشری مطابق تقسیم‌بندی ارسطو هستند.

۲. حتی در علوم محض مانند ریاضی و فیزیک نیز صرف حفظ کردن فرمول‌ها کافی نیست. باید با حل مسأله، فرمول‌ها را ملکه ذهن کرد.

۳. اگر این کلمه را «می‌جست» بخوانیم، اشاره‌ای به یکی از باورهای عامیانه دارد که پریدن چشم را نشانه رسیدن خبری می‌داند. گفته‌اند اگر چشم راست ببرد، خبر خوشی در راه است و اگر چشم چپ ببرد، خبر بدی می‌رسد. در این‌جا ظاهراً چشم چپ شاعر پریده است.

۴. زننده روده همان زاینده زود است و «باغ کاران» نام یکی از چهار باغ معروف در اصفهان است.

لحظه دیدار نزدیک است

باز من دیوانه‌ام، مستم

باز می‌لرزد دلم، دستم

باز گویی در جهان دیگری هستم

های ... نخراشی به غفلت گونه‌ام را تیغ

های ... نهریشی صفای زلفکم را دست

و آبرویم را نریزی، دل!

ای نخورده، مست

لحظه دیدار نزدیک است.

دمدی اخوان ثالث

تو به من خندیدی!

و نمی‌دانستی

من به چه دلهره از باغچه همسایه

سیب را دزدیدم

باغبان از پی من تند دوید

سیب را دست تو دید

غضب آلوده به من کرد نگاه

سیب دندان زده از دست تو افتاد به خاک

و تو رفتی و هنوز،

سال‌ها هست که در گوش من آرام،

آرام

خش‌خشی گام تو تکرارکنان

می‌دهد آزارم

و من اندیشه‌کنان

غرق این پندارم

که چرا،

خانه کوچک ما

سیب نداشت ...

«حمید مصدق»

و اما معرفی کتاب،

ما یک درس‌نامه در آغاز هر درس داریم. تمام لغات، املاهای مهم، مفاهیم، آرایه‌های ادبی و نکات دستوری درس را می‌توانید در دو، سه صفحه یک‌جا ببینید! بعد از آن، نوبت به سؤالات چهارجوابی می‌رسد. ما متن درس و قلمروهای آن را وادیده و تبدیل به تست کرده‌ایم. علاوه بر سؤالات مرتبط با متن کتاب، به حدّ وفور و حتی کمی بیشتر (پرسش‌های خارج از کتاب درسی برایتان طرح کرده‌ایم. از پاسخ به سؤالاتی که دیگر نگوییم؛ علاوه بر شرح جواب تک‌تک سؤالات، در درون پاسخ‌ها، آرایه‌های ادبی و نکات دستوری مورد نیاز شما را داخل کادرهای «آموزشی» و «دیده‌ها» و «آزمایش» قرار داده‌ایم. در ضمیمه کتاب هم خلاصه‌ای از گونه‌شناسی و تاریخ ادبیات و سؤالات مربوط به آن درج شده است تا شما با خیال راحت این کتاب را بخوانید و مدام محوِ بررسی و مراجعه به کتاب‌های دیگر نباشید.

سپاس، تألیف این کتاب، نتیجه تلاش ده‌ها نفر آدم حرفه‌ای و پرتلاش در واحدهای مختلف سازمان است:

- همکاران عزیزمان در واحد تولید (من هر وقت آقای سمائی را می‌بینم، خستگی‌ام در می‌رود و می‌فهمم کارکردن با او چقدر لذت‌بخش است)

- دوستان واحد تألیف و مشخصاً هدی ملک‌پور (با روی باز و مهربانی ذاتی و پی‌گیری‌های به‌موقع)

- مینا سعیدی‌ملیک (همکار جدید ما در تألیف که هر چه از فرهیختگی و دقت نظرش بگویم کم است)، مهدی کرانی (ویراستار حرفه‌ای، مؤدب و کارآزموده‌ما)

و مینا طاشی (که هر چند مسئولیت او در واحد تولید است، خیلی به ما در ویرایش کتاب کمک کرد؛ دمش گرم!)

- مؤلفان محترم و کاربلد کتاب (استاد افشین محی‌الدین، دکتر جلال‌الدین دهقانی و دکتر ابوالفضل غلامی که سرعتشان در تألیف، چیزی از کیفیت کارشان

کم نکرد)

- دکتر کمیل نصری (حرفه‌ای، مهربان و انسان)

- دکتر ابودر نصری (نقطه اتکای سازمان انتشارات خیلی سبز)

خدایا تمام این عزیزان را در کف سلامت و امن و امان بدار. آمین

۱۳۹۶/۶/۶

کوروش تاقی‌راوری

درس	درس نامه و سوال	کادر آموزشی آرایه	کادر آموزشی دستور زبان فارسی
تأیید	۷	یادآوری کنیه، جناس ۲۱۱	یادآوری واژه مرکب ۲۱۱ / یادآوری کاربرد «را» ۲۱۲
اول	۱۲	یادآوری تشبیه ۲۱۳ / یادآوری نای، واج آرایی یا نونه حروف، تخیض	یادآوری اقسام گروه و روش یافتن بسته آن ۲۱۵ / یادآوری وابسته های پیشین، صفت
		۲۱۴ / یادآوری مجاز ۲۱۵	مبهم ۲۱۶ / تغییر معنای افعال ۲۱۷ / یادآوری روابط معنایی میان واژگان ۲۱۸
دوم	۲۵	یادآوری ایهام ۲۲۲ / یادآوری استعاره کنیه و تخیض، حس آمیزی ۲۲۳	فصل معلوم و مجهول ۲۲۴
سوم	۴۰	یادآوری استعاره مصرعه، تفسیر ۲۳۰ / ایهام تناسب ۲۳۱	یادآوری ترکیب و معنی و اضافی ۲۳۲ / نقش های تثنی ۲۳۳
چشم	۵۳	متناقص ۲۳۹	ساختن واژه ۲۳۹ / ترکیبات معلوب ۲۴۲ / یادآوری صفت بخشی یا متناقص ۲۴۳
ششم	۷۰	یادآوری تشبیه یا ارسال المثل ۲۴۷	یادآوری قید ۲۴۷ / نوشتار معیار - شیوه جملانی ۲۴۸ / واج ۲۴۹
هفتم	۱۱	یادآوری صبح ۲۵۵	
هشتم	۱۰۶		یادآوری ترکیب و معنی ۲۶۲ / فرایندی واجی (افزایش) ۳۶۲ / فرایند واجی کاهش ۳۶۳
نهم	۱۱۹	۲۷۳	یادآوری ترکیب اضافی ۲۶۹ / وابسته های پیشین و متناقص ۲۶۹
دهم	۱۲۷		صفت های فذی ۴۷۲ / الگوهای واژه های فذی - مرکب ۵۷۲
یازدهم	۱۳۶	یادآوری حاسه، اغراق، بزرگ بینی ۲۸۳	صفت بیانی ۸۷۲
دوازدهم	۱۴۹		وضیفه و الگوهای معنای آن مادر ملی نمان ۲۸۳
پانزدهم	۱۶۰		فرایندی واجی (بدال) ۲۸۹
شانزدهم	۱۷۱		حالت فعل یا شائبه آن ۲۹۳ / اواخر ۲۹۳
هفدهم	۱۸۳		وابسته های پیشین ۲۹۷
هجدهم	۱۹۰		یادآوری کره ۳۰۴
نوزدهم	۲۰۰		یادآوری وابسته های پسین ۳۰۵ / یادآوری مضارع التزامی، مضارع اخباری ۳۰۶
بیستم	۲۰۴		یادآوری ماضی نقلی، ماضی استمراری، ماضی ساده، ماضی بعید ۳۰۷
نیاش	۲۱۰		
تاریخ ادبیات و گونه شناسی			
پایان نامه			